

Posouzení lokalit v katastru obce Hořín navržených ke změně územního plánu z hlediska ekologického

Úvod.

Z důvodu chystané změny územních plánů obce Hořín byl proveden orientační posudek 10 ploch navržených ke změně. Plochy jsou různé výměry a různé kvality, která kolísá mezi čistě polním biotopem a relativně dobře obsazeným sekundárním lesem.

Materiál a metodika

Lokalitty byly navštíveny dvakrát, a to 29.6. a 25.7.2006. Při posouzení jejich stavu byly využity i znalosti prostředí z doby dřívější a znalosti místních poměrů. Uváděné pozorované druhy pocházejí vesměs z těchto dvou návštěv, výčet všech zaznamenaných druhů je mimo rozsah této práce neboť tato není ani biologickým hodnocením ani biologickým průzkumem. Plochy byly hodnoceny z hlediska funkce ekosystémů a případného zapojení do kostry územního systému ekologické stability. Značení ploch bylo dodrženo podle mapových podkladů zadání změny č. 1 ÚPO Hořín.

Výsledky

Přehled jednotlivých ploch:

Z1-1 – Jedná se o nejhodnotnější území především díky různorodému lesnímu porostu v centrální části. Okolní plocha je využívána jako pole, proto je z hlediska ekologické stability prakticky bezvýznamná. Les je tvořen listnatými stromy různých druhů (topol, jasan, akát, dub, lípa, jilm...) a různého stáří jen s malou příměsí jehličnanů (borovice, smrk), což jej předurčuje k atraktivnímu prostředí pro různé druhy zvířat. V keřovém patru dominuje bez černý (*Sambucus nigra*), v bylinném patru místy převládá kopřiva dvoudomá (*Urtica dioica*), ostružiník (*Rubus sp.*) a různé druhy trav. Ačkoliv je to zjevně les uměle vysazený, dosáhl během let určitého sukcesního stadia, které je vhodné pro rozsáhlá společenstva živočichů. Z hmyzu zde lze pozorovat vážky, brouky i motýly, tuto bohatou potravní základnu využívá především drobné ptactvo, jako např. brhlík lesní (*Sitta europaea*), sedmihlásek hajní (*Hippolais icterina*), sýkora (*Parus sp.*) či pěnice (*Sylvia sp.*). Opakovaný výskyt káně lesní (*Buteo buteo*) napovídá jejímu pravidelnému hnízdění. V minulosti zde hnízdil rovněž krkavec velký (*Corvus corax*) a luňák červený (*Milvus milvus*).

Hodnotný je mokřad ve střední části lesa s výskytem vrb (*Salix sp.*) a orobince (*Typha sp.*). V jarním období tu lze očekávat hojnější výskyt obojživelníků. Tato lokalita se dotýká lokálního systému ÚSES.

Doporučení: les plní v krajině funkci lokálního biocentra, bylo by vhodné jej zachovat buď v současném stavu nebo postupnou úpravou skladby dřevin upravit na les přírodě blízký.

Z1-2 – Téměř čistě polní biotop, při JZ okraji se však nalézají vodní nádrž, která na jaře může být využívána obojživelníky jako reprodukční lokalita. Okolní stromy jsou částečně proschlé, duby na V okraji jsou dosud zachovalé. Vodní plocha je neudržovaná, což přes nevhlednost

zvyšuje její přirozený charakter. Je využívána ptáky z okolí jako napajedlo. Pozorován zde byl, kromě běžných druhů, jako je vrána šedá (*Corvus corone*) nebo vrabec polní (*Passer montanus*), také ohrožený ťuhýk obecný (*Lanius collurio*).

Doporučení: zachovat a případně upravit vodní nádrž s porostem vzrostlých stromů, případně upravit zeleň novou výsadbou.

Z1-3 – Polní lokalita bez jakéhokoliv pozitivního biologického významu. Zajímavé porosty (remízka a lipová alej podél bývalé komunikace) jsou za hranicemi území a neměly by být změnou územního plánu dotčeny.

Z1-4 – Polní biotop o malé rozloze bez většího významu.

Z1-5 – Čistě polní biotop bez přírodních prvků a bez většího významu.

Z1-6 – Tato plocha je v těsném sousedství vodního díla Hořín a je tvořena téměř výhradně polem a ruderalními biotopy. Nejzajímavější je alej listnatých stromů v jižní části, která má určitý význam pro výskyt bezobratlých a ptáků. Bylo by vhodné ji zachovat, přestože se nejedná o příliš velké stromy a navíc jsou vzrostlé dřeviny i na druhém břehu kanálu. V současnosti bez většího ekologického významu

Z1-7 – Polní biotop s ruderalním okrajem, bez většího významu, i když zde byl pozorován kriticky ohrožený druh – strnad luční (*Miliaria calandra*). Ten však není vázán na polní biotopy, proto není nutno brát jeho výskyt jako omezující faktor.

Z1-8 - Přibližně čtvercové území původního vodního zdroje zarostlé nyní porostem tuhých trav. Tato neveliká plocha je lemována keři bezu černého (*Sambucus nigra*), který má sice v tomto prostředí určitý lokální význam pro zpěvné ptactvo, není však takového rozsahu, aby mohl být důležitý pro ekologickou stabilitu krajiny. Ze zvláště chráněných druhů zde byl pozorován např. ťuhýk obecný (*Lanius collurio*), který však na tuto lokalitu není bezprostředně vázán a využívá ji pravděpodobně jen jako příležitostnou potravní základnu.

Z1-9 – Parcela v polích, orná půda, bez většího ekologického významu.

Z1-10 – Jádrem území tvoří extenzivní jabloňový sad, jehož relativně staré a košaté stromy vytvářejí ideální podmínky pro výskyt různých druhů živočichů. Hojnost hmyzu poskytuje dostatek potravy především ptákům, kteří zde nejen hojně hnízdí, ale vyskytují se i v zimních měsících, kdy zde například hejna sýkor nacházejí hmyz v různých stadiích vývoje. Větší ptáci (např. kos, kvíčala) a někteří savci využívají nesklizené ovoce. Ze savců zde lze vidět lovnou zvěř (srnčí, zajíc) nebo drobné hlodavce (norník rudý, myšice). Bylinné patro tvoří místy z velké části kopřivy s příměsí netýkavky žláznaté (*Impatiens glandulifera*), která se rozšířila po ploše především po povodních 2002, místy je travní porost. Výběžek podél břehu JV od starého mostu je lemován starými topoly a mladou výsadbou javorů. Tuto zeleň by bylo

vhodné zachovat. Tato část břehu je celoročně, ale především v mimohnízdním období využívána vodním ptactvem, např. labutěmi (*Cygnus olor*), kachnami divokými (*Anas platyrhynchos*), lyskami (*Fulica atra*) či potápkami malými (*Tachybaptus ruficollis*). Na druhou stranu od mostu se podél vody táhne pruh druhotného různověkého lužního lesa s letitými topoly. Druhové složení doplňuje např. vrba či akát. Opět hojně využíváno drobným ptactvem, byl zde pozorován i jejich hlavní predátor - krahujec obecný (*Accipiter nisus*). Z ekologického hlediska je to nejcennější část tohoto území, které navíc leží v regionálním biocentru (RBC 1867).

Doporučení: zachovat vzrostlé letité topoly a příp. i ucelenou část porostu s podrostem jako menší lokální biocentrum.

Závěr

Ze všech ploch navrhovaných ke změně ÚP jsou z ekologického hlediska nejhodnotnější vzrostlé topoly s podrostem na břehu Labe (Z1-10), les s mokřadem uprostřed rozsáhlých polí (Z1-1) a neudržovaná vodní nádrž s částečně suchým břehovým porostem (Z1-2). Naproti tomu zcela bez pozitivního významu pro vzhled a funkci krajiny jsou plochy čistě polní (Z1-3, Z1-4, Z1-5, Z1-7 a Z1-9).

Před zásahem do výše zmíněných cenných biotopů ploch Z1-1, Z1-2 a Z1-10 by bylo vhodné provést biologický průzkum.

Mělník 26.07.2006

Zpracoval:
Ing. Petr Lumpe
Pražská 2643
276 01 Mělník